

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. V. Sacramentum Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

re presentium non obflare decernimus, & mandamus, quibus omnibus quoad ea, quæ presentibus advertantur, illis aliis in suo robore permanfuris, etiam harum serie plenissime, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut presentes litteræ in valvis Ecclesiæ Lateranensis, ac Basilicæ Principis Apostolorum, necnon Cancellariæ Apostolicæ, Curiaque generalis in Monte Citorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris est, publicentur, & affigantur: sicque publicata, & affixæ, omnes, & singulos quos, illa concernunt, perinde arctent, & afficiant, ac si unicuique eorum personaliter intimata fuissent.

Pariterque, ut eorundem presentium transumptis impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem profusus fides adhibeatur, quæ presentibus adhibetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omninò hominum liceat, paginam hanc nostrarum Confirmationis, Approbationis, Statuti, Decretorum, Ordinationis, Voluntatis, Sanctionis, Mandatorum, & Derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Do-

minicæ millesimo sexcentesimo nonagesimo septimo. Decimo Kalendas Januarii. Pontificatus Nostri Anno septimo.

CAPUT V.

Sacramentum Penitentia.

1. Quartum Sacramentum est illud Penitentia, de quo hæc habet Trid. sess. 14. cap. 7. de penit. Est autem hoc Sacramentum penitentia lapsi post baptismum ad salutem necessarium, ut, nondum regeneratis, ipse baptismus. Et sicut non regeneratis baptismus in re, vel in voto susceptus, est necessarius necessitate mediæ, ita Sacramentum penitentia in re, vel in voto ea necessitate est necessarium, lapsus post baptismum in peccatum mortale. Potestque definiti: est Sacramentum reconcilians hominis cum Deo à peccatis commissis post baptismum, virtute clavium, vel absolutionis Sacramentalis, prolata à Sacerdote jurisdictionem habente cum debita intentione.

2. De ipso loquens Florent. in Decret. Eugenii: hæc habet. Quartum Sacramentum, est Penitentia, cujus, quasi materia, sunt, quæ Penitentia: quæ in tres distinguuntur partes; quarum prima, est cordis contritio, ad quam pertinet, ut doleat de peccato commissis, cum proposito non peccandi de cetero. Secunda, est oris Confessio, ad quam pertinet, ut peccator omnia peccata, quorum memoriam habet, suo Sacerdoti confiteatur integraliter. Tertia, est satisfactio pro peccatis secundum arbitrium

vinum Sacerdotis, que quidem precipue fit per orationem, jejunium, & eleemosynam. Forma hujus Sacramenti sunt verba absolutionis, que Sacerdos profert ego te absolvo, &c. Minister hujus Sacramenti est Sacerdos habens auctoritatem absolvendi, vel ordinariam, vel ex commissione Superioris.

De contritione, & attritione: & de materia, tum proxima, tum remota egimus lib. 2. cap. 34. de forma ibid. cap. 35. de satisfactione lib. 1. cap. 11. & lib. 3. capit. 3. num. 37. de ministro lib. 1. cap. 9. & cap. 12. De facultate, quoad reservata lib. 1. cap. 8. de peccatis cap. 17. de circumstantiis peccatorum ibid. cap. 18. de proposito emendationis lib. 2. cap. 37. De Indulgentiis lib. 1. cap. 27. Videantur ea omnia locis citatis, ne inutiliter repetantur.

De Sigillo plura diximus lib. 1. cap. 4. num. 7. cap. 18. num. 58. lib. 2. capit. 7. numer. 23. cap. 27. numer. 14. cap. 33. numer. 11. ideo hic ea repetere necesse non est. Et observandum, quod Sigillum est obligatio stricta non loquendi de auditis in Confessione Sacramentali. Quae descendit ex jure naturali: quia hoc jure tenemur non revelare secretum nobis commissum: & ex jure Divino; quia Confessio est juris Divini, ergo secretum Confessionis precipitur eodem jure, sine quo esset nimis odiosa ista Confessio. Et ex jure Ecclesiastico ex infra dicendis.

3. Præceptum non loquendi de auditis in Confessione est negativum, obligans semper, & pro semper. Confessarius Sigillum frangens peccat. I. Contra fidelitatem; ob tacitam promissionem non

revelandi. II. Contra justitiam; nam hæc exigit, ne proximus infametur. III. Contra Religionem, quia fit injuria Sacramento: cum ex eo avertantur penitentes ab ipso, & Confessio reddatur odiosa: quod est malum majus quocumque alio, sive particulari, sive communi.

4. Præceptum Ecclesiasticum de Sigillo habetur in cap. Omnis de penit. & remiss. ubi: Caveat autem omnino Confessarius, ne verbo, aut signo, aut alio quovis modo aliquatenus prodatur peccatorem, sed, si prudentiori consilio indigerit, illud absque ulla expressione persone cautè requiratur, quoniam qui peccatum in penitentiâ judicio sibi detestans presumpserit revelare, &c.

Ex quibus habes tria. I. Quod verbis Confessio revelatur. Exempla habes.

1. Si dixeris: Petrus Confessus est mortalia: vel, se acensavit de Adulterio: aut non potui absolvere Cajum. Nam significas hunc habere, vel casum reservatum, vel esse indispositum, vel censura reservata ligari.

2. Dum dicis penitentem Confessum esse aliquid veniale, ut mendacium officiosum, furtulum, &c.

Dices, peccatum veniale est materia levis, ergo non peccatur mortaliter revelando veniale.

Resp. Peccatum veniale in se est materia levis, sed revelare Confessionem, sive per mortale, aut veniale contingat, semper est quid grave, propter injuriam, quæ fit Sacramento; nam reddi potest Confessio exosa, & intolerabilis, quod est malum cedens in præjudicium salutis omnium fidelium, & reddens institutionem Sacramenti inutilem: cum Homi-

nes timentes revelationem ad ipsum non accederent.

3. Si ex duobus Sociis, unum extra Confessionem laudes, circa alium taceas, quorum mores tibi ex Confessione innotescunt.

4. Si de aliquo parvo oppido dicas, *in isto sunt plures Meretrices: de parvo Monasterio: in eo vivunt plures proprietarii: & omnes infamas,*

II. Quod signis etiam, & factis Confessio revelatur. I Si neges schedam auditæ Confessionis, vel Communionem penitenti, quem non absolvisti, quia illa denegatio, si publica sit, in directe manifestat peccatum, quo redditur incapax; Si secreta, Confessio redditur odiosa, dum ea actione exprobat eum suum delictum, quo redditur indispositus: sed legas *lib. 2. cap. 33. num. 11.*

2. Si desistas ab itinere, dum ex Confessione scis esse tibi paratas insidias, cum suspicio adesset, vel periculum revelandi Confessionem. Sed teneris te Deo commendare, actum contritionis, & dilectionis Dei elicere, & mortem etiam sustinere: quia Sigillum Sacramentale ob bonum fidelium, & reverentiam Sacramenti fortius obligat, quàm salutem totius Mundi: & multo magis, quàm propria vita salvanda. Nam reddere Confessionem odiosam, & difficilem, est malum incomparabiliter majus.

3. Si celebraturo Minister in Confessione dixerit, se venenum miscuisse cum vino consecrando: & a celebratione cesset.

4. Si penitenti, qui gravia peccata Confessus est, ostendas, dum à Confessione egreditur, vultum severiorum.

5. Dum excommunicatum vitas, cuius excommunicatio tibi innotescit ex Confessione.

6. Si ex Confessione scias Ecclesiam esse pollutam; & abstineas à Sacramentis celebrando.

7. Item, sciens ex Confessione aliquos Religiosos solere de nocte à Monasterio exire, Prælatum moncas, ut excubias constituat, ut impediatur.

Similiter notitia perinde se habet, ac si non esset: cum nobis non possit deservire ad dirigendas nostras operationes: per dicta *lib. 2. cap. 27. num. 17.*

5. Dices, cum revelatio secreti naturalis cedit in bonum Reipublice, potest secretum acceptum à particulari revelari, ergo, cum ex revelatione peccati pendet bonum, saltem plurimum, potest revelari.

Resp. Negando consequentiam. Discrimen est: quia obligatio Sigilli naturalis est in commodum proximi: obligatio verò Sigilli Sacramentalis est in honorem, & facilitatem Sacramenti, Primum aliquando ob bonum commune licet frangere. Secundum nunquam, quia nunquam fas est facere injuriam Sacramentis, & reddege ipsum difficile, sicut totus mundus periret.

III. Quod ad petendum consilium de rebus auditis in Confessione potest peccatum revelari: sed *caute*, ut auctorem exequi debeat, hoc est, ita ut in notitiam peccatoris deveniri non possit.

6. Sed petitur, an revelatio peccati in Confessione auditæ sine expressione personæ peccantis cadat sub prohibitione, & obligatione Sigilli, de qua in dicto cap. Omnis?

Resp.

Resp. Affirmativè; ratio est, quia textus permittit Sacerdoti loqui de auditis in Confessione, in uno casu dumtaxat, hoc est, cum indiget prudèntiori consilio: ergo in quovis alio prohibetur. Et tunc etiam cautè agendum est; ut nimirum non sit periculum, ut cognoscatur is, qui peccavit. Tum quia causa finalis, cur prohibita sit revelatio peccati, auditus in Confessione Sacramentali, clavibus subiecti, est, ne prodatur peccator; & ne Confessio reddatur difficilis, & odiosa, ac, ne fideles arceantur ab ea. Sed hoc sequeretur, si foret peccatorum revelatio licita, etiam persona penitentis non expressa. Nam licèt non semper ex revelatione peccati prodatur penitens, periculum tamen semper imminet, quod manifestetur; & propter huiusmodi periculum est ipsa peccatorum revelatio, etiam persona non manifestata, prohibita. Etenim, ubi veritatur periculum animarum, ut in casu novum non est, ut Ecclesia generaliter aliquid statuatur, vel prohibeat, ad cautelam eorum, quæ possunt contingere. Jura sunt clara cap. Dixit Dominus 30. q. 1. cap. Romana §. In universitatem de sent. excom. in 6.

Additur, quod idèd Fideles ad Sacramentum penitentiæ fidènter accedunt, quia securi sunt de Sigillo, & certitudinem habent esse absolute interdictionem Confessariis, loqui de auditis in Confessione, ergo, &c.

7. Propterea cum ad petendum consilium prudentibus, & doctioribus sunt proponenda dubia orta ex Confessione, cautè est procedendum juxta alleg. cap. Omnis; cautela autem in hoc stare po-

test, ut non proponantur sub his terminis: *mihì hoc in Confessione occurrit*; sed hac potius formula: *quid agendum sit: si fortè hic, aut ille casus contingat.*

8. Queritur, an de licentia, & consensu penitentis Confessarius licèt, & sine fractione Sigilli possit uti scientia Confessionis, & loqui extra Confessionem de rebus in Confessione auditis?

Resp. Affirmativè, sic contra Scotum in 4. dist. 21. qu. 2. DD. communite, Pongius Theol. 1. disp. 45. qu. 13. nu. 166. Ilfing. Theol. num. 6. disp. 6. qu. 5. art. 5. §. 1. num. 248. De la Cruz direct. cons. de Sacram. Penit. quæst. 6. dub. 4. Du-hamel. tom. 3. Theol. Cleric. lib. 4. dissert. 3. c. ult. in fine Quilici, Boyvin. aliique. Et aperte D. Thomas in 4. dist. 21. qu. 3. art. 3. in corp. ubi: *dicendum, quod duo sunt, propter quæ Sacerdos tenetur peccatum occultare: primo, & principaliter, quia ipsa occultatio est de essentia Sacramenti, in quantum scit illud ut Deus, cujus vicem gerit ad Confessionem: alio modo propter scandalum vitandum: potest autem penitens facere, ut illud, quod Sacerdos sciebat ut Deus, sciat etiam ut Homo: quod facit, dum eum licentiat ad dicendum; & idèd, si dicat, non frangit Sigillum Confessionis: tamen debet cavere scandalum, dicendo, ne fractor Sigilli prædicti reputetur. Sed multa debent concurrere.*

I. Ut fiat de licentia expressa penitentis: non sufficit præsumpta, aut tacita, quia talis præsumptio est odiosa, & periculosa; nam multa sequerentur absurda.

II. Ut licentia detur à penitente liberè, & non coactè.

III. Ut

III. Ut in evidens notabile penitentis bonum cedat.

IV. Ut Confessarius consensus limites nullo modo excedat.

V. Ut vitetur scandalum. Ad quod vitandum videtur esse aptum manifestare peccatum, non peccatorem, & non dicere se audivisse in Confessione: & quod consensus in scriptis recipiatur, ut possit quis, dum opus erit, probare sibi fuisse confessum.

VI. Ut nec Confessarius utatur ea licentia, nec penitens eam concedat, sine rationabili causa. Per quæ potest explicari Scotus.

9. Unde, si Confessarius in Confessione erret circa penitentem, dum confitetur: vel carens facultate, absolvendo à casu, vel censura reservata: vel bona fide consulendo contractum usurarium: restitutionem non esse faciendam, &c. debet in sequenti Confessione à penitente petere licentiam loquendi de spectantibus ad præteritam Confessionem.

10. Spectantia ad facultatem circa peccata, & crimina reservata videas *tit. lib. I. cap. 8.* Et hic considera decretum Clement. VIII. de cas. reservat. quoad Regulares ut sub const. Sacra Congregatio Urbani VIII. la 28. *Bullarium to. 4. Quo decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reservet, exceptis iis, qua sequuntur, aut omnibus, eorum aliquot, prout subditorum utilitati expedire prudenter in Domino judicaverit.*

I. Veneficia, incantationes, fortilegia.

II. Apostasia à Religione, sive ha-

bitu dimisso, sive retento, quando eo pervenerit, ut extra septa Monasterii, seu Conventus fiat egressio.

III. Mochurna, ac furtiva è Monasterio, seu Conventu egressio, etiam non animo apostatandi facta.

IV. Proprietas contra votum puritatis, quæ sit peccatum mortale.

V. Juramentum Falsum in judicio regulari, seu legitimo.

VI. Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum, post animatum factum, etiam effectu non sequuto.

VII. Falsificatio manus, aut Sigilli Officialium Monasterii, aut Conventus.

VIII. Furtum de rebus Monasterii, seu Conventus in ea quantitates, quæ sit peccatum mortale.

IX. Lapsus carnis voluntarius, opere consummatus.

X. Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio cujusque personæ.

XI. Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio literarum, à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

Si quod aliud præterea peccatum grave pro Religionis conservatione, aut pro conscientia puritate, reservandum videtur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia, matura discussione, & consensu.

II. Deinde mandat Superioribus, ut in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confessarios, pro subditorum numero majori, vel minori, qui sint docti, prudentes, & charitate præditis, qui

qui eos à non reservatis absolvant. Et quibus, etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit.

Tandem præcipit, tam Superioribus pro tempore existentibus, quam Confessariis, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur.

Postea Decretum concludit, „ Sanctas suas deinceps declaravit, & declarat, ut, si hujusmodi Regularium Confessariis, casus alicujus reservati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii illa vice, pœnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, absolvere. Ita ad verbum apud Fagn. in 3. ad c. p. Ne Religiosi de Regularibus à num. 42.

12. Quæritur, accedit Monialis aperiens sua peccata Confessario, & inter ista peccatum contra castitatem, sed, ne cognoscatur à Confessario, interrogata, an sit Monialis, respondet: non sum, sed puella, quæ in Monasterio educor, ex devotione feci votum castitatis: Confessarius videns signa doloris, propositum, &c. eam absolvit; pœnitur, an remaneat absoluta?

Resp. Negativè, si sit, etiam gravata peccatis contra obedientiam, & paupertatem, nam tunc mendacium est grave, & circa mortalia, quæ sunt de necessitate explicanda.

Sed præcindendo, etiam à peccatis contra obedientiam, & paupertatem. Dico, Confessionem esse sacrilegam; nam in Confessione explicandum est, an fue-

Matthæucci Cantela Confessi.

rit violatum votum solemne, an simplex, quia circumstantia voti solemnioris aggravat peccatum. Immo in violatione primi est duplex peccatum; nam ejusdem violatione injuria irrogatur duobus: Deo, cui promittitur, & Ecclesie, quæ nomine Dei promissionem acceptat; dum in violatione simplicis soli Deo injuria irrogatur. Ergo mendacium Monialis est grave, & circa mortale peccatum, ergo invalidat confessionem. Campion. par. 2. instr. cap. 33. num. 6. & nos lib. 1. cap. 18. nu. 10.

13. Sed quid, si nec peccasset contra votum, sed solum se accusaret de peccato detractionis?

Resp. Vel Confessarius ita restringit suam intentionem ad puellam Sæcularem, ut Monialem excludat: & tunc invalida est absolutio, ob defectum intentionis Ministri absolventis; vel intendit absolvere personam pœnitentem, quæ est præsens: & tunc validè absolvit, quia præter intentionem directam ad puellam, adest etiam intentio directæ ad personam præsentem, quamvis non sit sæcularis; quæ secunda intentio debet à quovis Sacerdote, prudenter operante, dum absolvit, haberi.

14. Hic advertendum, quòd Pœnitentiarii Ecclesie Cathedralis non possunt sine speciali facultate Episcopi absolvere à casibus eidem reservatis ut respondit S. Congr. Conc. in Derthonen. 6. Julii 1647. quæ interrogata.

I. An Canonicus Pœnitentiarius Ecclesie Cathedralis possit absolvere à censuris, & à casibus, tam à jure Episcopi reservatis, quam ab illis, quos Episcopus sibi reservavit?

(Yyy)

II. An

II. An Penitentiarius dispensare possit tempore Quadragesima super esu ciborum prohibitorum cum infirmis, & cum aliis habentibus attestationem medicorum absque speciali delegatione ab Episcopo concedenda?

III. An Penitentiarius facultatem, quam habet absolvendi penitentes à casibus sibi concessis, possit alteri Confessorio delegare, qui absolvat prout idem Penitentiarius?

IV. An Penitentiarius possit absolvere penitentes à censuris, & casibus reservatis, sibi concessis, non audita integra confessione Sacramentali, sed tantummodo ab ipsis casibus reservatis, & pro aliis penitentes remittere ad alium Confessarium?

Sacr. Congr. &c. ad supradicta dubia respondit negativè in omnibus, ut in lib. 18. decret. pag. 349.

15. Notari etiam debet, quod Confessores eligendi in vim privilegiorum Bullæ Cruciatæ neminem absolvere possunt ab incurfu, & lapsu in hæresim ex const. Greg. XIII. Officii 37. Bullar. 10. 2. Alia ad hæresim spectantia habentur lib. 1. cap. 4.

CAPUT VI.

Extrema-UNCTIO.

I. Quintum Sacramentum est Extrema-UNCTIO, cujus materia est oleum olivæ, per Episcopum benedictum. Hoc Sacramentum, nisi infirmo, de cujus morte timetur, dari debet; qui in his locis unguendus est: in oculis propter visum: in auribus propter

auditum; in naribus propter odoratum; in ore propter gustum, vel laccationem; in manibus propter tactum: in pedibus propter gressum: in renibus propter delectationem ibidem vigentem. Forma est hæc, per istam Sanctam Unctionem, & suam piissimam misericordiam, &c. Minister est Sacerdos. Florent. in Decret. Eugen. & Rituale Romanum.

2. Hujus etiam Sacramenti materia est duplex, remota, & proxima: remota, est oleum ab Episcopo benedictum: proxima verò, est unctio.

3. Capax Extrema-UNCTIO est solus homo viator, baptizatus, non sanus, sed infirmus. Audias Trid. sess. 14. cap. 3. de Extrema-UNCTIO: declarat etiam esse hanc Unctionem infirmis adhibendam, illis verò præferri, qui, iam periculosè decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur. Unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc unctionem convalescerint, iterum hujus Sacramenti subfructio juvari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint.

4. Moriturus, si in phrenesim, vel amentiam inciderint Extrema-UNCTIO danda est, si ante christianè vixerint, quia tunc censentur hoc Sacramentum, saltem interpretativè delectare, & petere.

5. Non confertur pueris, & usum rationis non habentibus; nec perpetuo amentibus: non navigantibus, etiam si imminet naufragium; nec militibus de proximo conflictum aggressuris; nec damnatis ad mortem; quia solum infirmis est dandum, quod de illis non verificatur; nec confertur parturientibus nisi partu, vel antecedenter ad ipsum

orta